



## บทที่ 24 การใช้ยาในเด็กเล็กอย่างปลอดภัย (第二十四章 小兒用藥安全)

**ลักษณะของยาที่เหมาะสมสำหรับให้เด็กรับประทาน (適合小兒服的劑型)**

รวมไปถึง: ยาเม็ด แคปซูล ยาผง ยาน้ำ ยาในรูปแบบน้ำหวาน  
สารละลาย น้ำยาพสม

**การศึกษาสุขภาพของเด็ก (兒童用藥衛教)**

1.เด็กไม่ใช่ผู้ใหญ่ที่ตัวเล็ก

(1)การคุณซึ่งของกระเพาะ: เด็กและทารกมีการทำงานของกระเพาะและลำไส้ที่ช้ากว่า

(2)การเมตตาบอติซึมของตับ: การทำงานของทารกแรกเกิดมีเพียง 20-40% ของผู้ใหญ่

(3)การกำจัดของไต: ไตของเด็กแรกเกิดมีการทำงานเพียง 30% ของผู้ใหญ่ และมีการทำงานเทียบเท่าผู้ใหญ่ เมื่ออายุราว 1 ขวบ

(4)การคุณซึ่งของผิวหนัง: ผิวหนังของเด็กมีการคุณซึ่งได้ดีกว่า จึงคุณซึ่งยาที่ทางผิวหนังได้ดีกว่า

2.ยาที่บดเป็นผงแล้วเหมาะสมสำหรับเด็กมากกว่า?

(1)ยาของผู้ใหญ่ที่บดเป็นผงแล้วจะเสียได้ง่าย มีความคงตัวของยาต่ำ และเก็บรักษาได้ไม่นาน



(2) การบดยาให้ลายประเกทเข้าด้วยกันมักทำให้เสียและเกิดปฏิกิริยาต่อกัน และปริมาณยาที่เปลี่ยนไปไม่เท่ากัน

(3) เด็กที่มีอายุมากขึ้นสามารถฝึกการกลืนและกลืนพร้อมอาหารในปริมาณน้อย

### 3. ข้อควรทราบในการให้ยาเด็ก

(1) ไม่ใช่ยาทั้งหมดที่เหมาะสมสำหรับเด็กเป็นผง:

ยาที่บดเป็นผงมักเสื่อมสภาพไว มีความคงทนน้อย  
ช่วงเวลาการเก็บรักษาน้อย

และอาจเกิดปฏิกิริยาที่ไม่ดีระหว่างยาแต่ละประเภท

(2) สามารถให้แพทย์สังยาสำหรับเด็กโดยเฉพาะ เช่น ยาน้ำยา

น้ำประเทกน้ำหวาน สารละลาย สารแวนילอย

(3) ยาที่บดเป็นผงแล้วควรรับประทานให้หมดในคราวเดียว  
เพื่อรักษาคุณภาพยา

### 4. คำเตือนวิธีการบริโภคยาน้ำที่เป็นน้ำหวาน และสารแวนิลอย

(1) เก็บไว้ในอุณหภูมิห้องหากยังไม่ได้เปิดใช้

(2) ยาน้ำที่เป็นผงอยู่ด้านในให้ใส่น้ำเข้าไปตามคำแนะนำ

และเขย่าก่อนใช้ยาทุกครั้งเพื่อใช้ยาในปริมาณที่เหมาะสม

(3) เมื่อเปิดใช้งานแล้วจะต้องเก็บยาตามที่กำหนด

ไว้ในตู้เย็นหรือในอุณหภูมิห้อง

และให้ค่อยตรวจสอบวันหมดอายุ

### 5. วิธีการให้ยาเด็กทารก

(1) ใช้สิลิปที่ช่วยออกปริมาณในการให้ยาแต่ละครั้ง

(2) วางไว้บนตัก จับศีรษะเอาไว้



(3)ให้ยาในปริมาณน้อยในแต่ละครั้งเพื่อป้องกันการลำลักยา

(4)หยดยาไว้ในปากหรือริมฝีปาก

(5)กล่อมเด็กไปด้วยขณะให้ยา

## 6. วิธีการให้ยาเด็กเล็ก

(1)เลือกท่าที่เด็กเล็กต้องการในการทานยา

และให้เด็กคุ้นเคยกับอุปกรณ์ให้ยา

(2)ใช้อาหารหรือเครื่องดื่มเพื่อกลบกลุ่นหากจำเป็น

เมื่อทานยาแล้วให้ดื่มน้ำหรือเครื่องดื่มเพื่อลดคลื่น

(3)ใช้ภาษาเด็กในการให้คำสั่งหรือให้กำลังใจให้เด็กทำตาม

(4)หากต้องทานยาหลายอย่าง ให้เด็กเป็นผู้เลือกลำดับการทานยา

## 7. เด็กชายอายุออก

หากทานยาแล้วหายออกในทันที ก็จะต้องทานยาทดแทน

แต่หากเป็นยาที่ดูดซึมได้ง่าย เช่น น้ำยาสารละลาย หรือทิน

ดเป็นผงแล้วหากทานเกิน 10-15 นาทีก็ไม่ต้องรับประทานซ้ำ

และเนื่องจากระยะเวลาทำละลายของยาเม็ด ไม่แน่นอน

หากว่าอาเจียน ออกมาแล้ว ยังเป็นเม็ดอยู่ ก็ต้องทานยาซ้ำ

หากไม่เป็นเม็ดก็ไม่ต้องทานอีก



## บทที่ 25 การใช้ยาในผู้สูงอายุอย่างปลอดภัย (第二十五章 老人用藥安全)

### ปัญหาของผู้สูงอายุและปัญหาการแก้ตัว (年長者的困擾與老化現象)

1. การมองเห็น การได้ยิน การรับรู้ และความจำดดวย
  2. การคุดซึมของยา การแพร่กระจาย การเมตabolิซึม และการขับถ่ายเปลี่ยนแปลงไป
  3. ความสามารถในการทรงตัว การซ้อมแซมแยก ควบคุมน้ำตาลในเลือด ความดันเลือด อัตราการเต้นของหัวใจ และอุณหภูมิร่างกายได้ยาก
  4. ปฏิกิริยาของร่างกายช้าลง เคลื่อนตัวไม่สะดวก ล้มง่าย กระดูกเปราะป้อ斯ภาวะป้อຍ กลืนป้อสภาวะไม่อู่

**ปัจจัยที่มักพบในการรับประทานยาของผู้สูงอายุ (老年人用藥常見的問題)**

1. ทานยาซ้ำ ลืมทานยา ทานยาผิด ทานยาผิดเวลา
  2. ปรับการทานยาด้วยตนเอง หรือหยุดทานยา ทำให้เกิดปัญหาตามมา
  3. ขอบซื้อยา ยาจีน ยาที่ปวดอึ้งสระพคุณเกินจริง และยาที่ได้รับมาฟรี
  4. เก็บรักษายาผิดวิธี และไม่ทิ้งยาที่หมดอายุ

สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหานำการใช้ยาของผู้สูงอายุ (造成老年人用藥問題的原因)

1. มีโรคเรื้อรังหลายชนิด ทานยาหลายนานจากโรงพยาบาลและห้อง ทำให้มียาหลายประเภท
2. เวลาการใช้ชีวิตและการรับประทานยาไม่สอดคล้องกัน
3. การทำงานของร่างกาย ความจำ และความเข้าใจเสื่อมลง

### ข้อควรระวังในการใช้ยาสำหรับผู้สูงอายุ (老年人用藥注意事項)

1. บอกยาที่ผู้สูงอายุรับประทานอยู่ทั้งหมดให้แพทย์ทราบ
2. ให้แพทย์หรือเภสัชกรทราบยาที่ท่านรับประทานเพื่อไม่ให้ได้รับยาซ้ำ
3. ตรวจสอบวิธีการรับประทาน ปริมาณ เวลา และจำนวนที่ต้องรับประทาน และสอบถามทันทีหากมีข้อสงสัย
4. ค่อยระวังอาการข้างเคียง และอาการใหม่ที่เกิดขึ้นจากการใช้ยา
5. ไม่ซื้อยาที่ไม่ทราบ ที่ไม่ใช่ยาที่ควรดื่มน้ำ เกินจริง เพื่อไม่ให้เสียเงินและเสียสุขภาพ
6. รักษามาตรการไม่ทึ่งหัว : ไม่ฟัง ไม่เชื่อ ไม่ซื้อ ไม่ทาน ไม่แนะนำ
7. ความจำและความเข้าใจลดด้อย ใช้วิธีการที่ไม่ทำให้ลืมทานยา เช่น ปฏิทิน กล่องยา

### ข้อควรทราบในการใช้ยาของผู้สูงอายุ (老人用藥須知)

1. ตรวจร่างกายเป็นประจำ เข้าใจการทำงานของอวัยวะภายใน และปรับปริมาณการใช้ยาเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาอื่นๆ เช่น ทับต่อการนอน
2. ไม่ทานยาขับปัสสาวะ ยาต้านมินรวมก่อนนอนเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อการนอน



## คู่มือการใช้ยาเพื่อความปลอดภัย ของผู้อยู่อาศัยใหม่

- 3.รับประทานยาตามคำสั่งแพทย์ ไม่ปรับเปลี่ยนด้วยตนเอง
- 4.ไม่เดินไปมาหลังรับประทานยาจะง่าย yan on lab  
เพื่อป้องกัน การหลบลี้ม
- 5.ป้องกันอาการวิงเวียนที่เกิดจากความดันเลือดต่ำหลังรับประท  
านยา ความดันสูง
- 6.ใช้กล่องยาในการบรรจุยา เพื่อป้องกันการลืมรับประทานยา



## บทที่ 26 การใช้ยาแผนจีโนyerang ปลอดภัย (第二十六章 中藥用藥安全)

### การเก็บรักษายาจีน (中藥材之保存)

- 1.เก็บไว้ในตู้เย็น : เป็นวิธีการที่ดี เนื่องจากในอุณหภูมิต่ำ (ต่ำกว่า 5 °C) จะสามารถยับยั้งการเกิดของเชื้อรา เชื้อแบคทีเรีย และการเปลี่ยนสี น้ำมันออก หรือเสียสภาพ
- 2.วิธีการเก็บรักษาด้วยวิธีการทำเคมี: สารเคมีที่พบบ่อย เช่น benzyl alcohol ไซด์ การบูร คาร์บอนเตตระคลอไรด์ เป็นต้น

### การเก็บรักษาด้วยสารเคมี (科學化製劑之保存)

สารเคมีที่ขายตามห้องตลาดมีทั้งสารกันบูดที่เป็นเม็ด ผง แผ่น ครีม เป็นต้น และจะต้องวางไว้ในที่แห้ง ป้องกันไม่ให้มีความชื้น ข้าไปสู่ยา ทางที่ดีคือ ควรใช้ขวดแก้วเพื่อป้องกันความชื้น

### การใช้ยาในระหว่างการตั้งครรภ์ (妊娠慎用藥)

- 1.ยาสมุนไพรที่เพิ่มการบีบตัวของมดลูกจนอาจทำให้เกิดการแท้งได้ เช่น ยาระบาย โภกสูน้ำเต้า กล่าวเบอร์ มะขามเบก เป็นต้น ชาเลิง วนเหลือง ใบบัวบก เป็นต้น
- 2.ผลลัพธ์ที่ทำให้สลายลม ผลท้อ และดอกแคงที่ช่วยทำให้คลายเลือดยาที่มีฤทธิ์้อนอย่างปั่นเซียน ฟู่จือ และยาที่ทำให้เกิดความลื่น เช่น มุ่ง รากตะไคร้ขาว เป็นต้น ซึ่งสตรีมีครรภ์จะต้องระวังเป็นพิเศษ



- 3.ลูกเดือยช่วยในการขับน้ำออกจากร่างกาย ทำให้มคลูกตื้นตัว กระตุ้นให้มคลูกเกิดการบีบตัว
- 4.น้ำตามลมลดตัวช่วยให้ขับถ่ายดีขึ้น ย่อยสลายแป้ง แต่ทำให้น้ำนมของสตรีมีครรภ์ลดลง

### ประสิทธิภาพของยา (藥物交互作用)

- 1.ยาจีนที่มีแคลเซียมผสม เช่น หินปูน กระดูกหมู หอยนางรม เป็นต้น และเนื่องจากไอก้อนของชาตุเหล็กมีผลต่อการทำงานของหัวใจ และยาบำรุงหัวใจที่มีฤทธิ์เข่นเดียวกันที่จะเพิ่มการทำงานของกล้ามเนื้อหัวใจ
- 2.ยาที่มีส่วนผสมของชะเอม ไม่เหมาะสมจะใช้ร่วมกับยาดิจิตาลิสและยาเพิ่มการทำงานของระบบกล้ามเนื้อหัวใจ ชะเอมมีฤทธิ์ในการ “รักษาโซเดียม ขับโพแทสเซียม” อาจทำให้เป็นพิษต่อหัวใจจากฤทธิยา

### อาหารฤทธิ์เย็น (寒涼性食物)

ช่วยให้ลดอุณหภูมิในร่างกายลง ขณะนี้ผู้ที่มีชาตุเย็น หรือผู้ที่มีร่างกายอ่อนแอด หรือมีโรคทางเดินหายใจ ปัญหาทางเดินอาหาร ไม่ควรรับประทาน ผู้ที่มีชาตุร้อนสามารถรับประทานเพื่อลดอาการชาตุร้อนที่เกิดกับร่างกาย

### อาหารฤทธิ์อุ่นและร้อน (溫熱類食物)

ทำให้เกิดความร้อนในร่างกาย เพิ่มประสิทธิภาพของร่างกายซึ่ง



ผู้ที่มีร่างกายอ่อนแอกลางารณ์เลือกใช้ได้แต่หากทำให้เกิดอาการคอบแห้ง ห้องผูก เป็นต้น จะนิยมร่างกายชาตุร้อนอยู่แล้วไม่ควรรับประทาน

### อาหารที่มีฤทธิ์เป็นกลาง (平淡性質食物)

อาหารที่มีฤทธิ์เป็นกลาง เป็นอาหารที่บุคคลทั่วไปสามารถรับประทานได้ เว้นแต่ว่าจะมีอาการแพ้เป็นพิเศษเท่านั้น เช่น ผลไม้ ผัก เนื้อสัตว์





มีโรครักษาโรค ไม่มีโรคช่วยเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรง?(有病治病，無病強身？)

1. วัตถุประสงค์ของการใช้ยาคือการวินิจฉัยรักษา หรือการป้องกันโรค
2. ไม่มียาที่สามารถรักษา และเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรงได้ในเวลาเดียวกัน

ในการทานยาจะต้องทานคู่กับยาโรคกระเพาะ  
จะได้ช่วยปกป้องกระเพาะได้?(吃藥時一定要和胃藥一起吃，才能  
保護胃？)

1. ไม่ใช่ยาทุกชนิดที่จะกัดกระเพาะ มีเพียงบางประเภทเท่านั้นที่จะมีผลกระแทบต่อกระเพาะ
2. ส่วนผสมของยาโรคกระเพาะบางประเภทจะไปผสมกับยาที่รับประทานเข้าไป ทำให้ส่งผลกระทบต่อการดูดซึมของยา

ทานทีดีควรทานยาหลังอาหารทั้งหมด ?(藥品最好都在飯後吃？)

1. หลายคนเชื่อว่ายาจะส่งผลทำลายกระเพาะ จึงคิดว่าควรทานยาหลังอาหารจะดีกว่า
2. แต่อาหารบางประเภทจะรับกระบวนการดูดซึมของยาบนน้ำจิ้งต้องรับประทานตอนท้องว่าง



## เมื่อหายจากโรคแล้วก็หยุดทานยาได้ ?(病症消失了就可以不吃藥?)

1. ประ โยชน์ของยาคือการจัดทีมงานของโรค ยับยั้งหรือหยุดการแพร่กระจายของโรค และบรรเทาอาการ
2. ยาปฏิชีวนะบางประเภทเป็นการถอนรากถอนโคนทีมงานของโรค หากหยุดยากกลางคัน อาจทำให้ดื้อยาได้
3. การทานยาจะช่วยเพื่อควบคุมความดันโลหิต และน้ำตาลในเลือด จะสามารถลดการเกิดโรคแทรกซ้อนได้ดี

บทที่ 27 ความเข้าใจพิเศษเกี่ยวกับการใช้ยา

## แนะนำ “ยาดี” ให้เพื่อน?(介紹 “好藥” 給好朋友?)

การทำงานของอวัยวะ อาการป่วย ปฏิกิริยาต่อยา และสภาพร่างกายของทุกคน ไม่เหมือนกัน จึงมีผลต่อยาแต่ละชนิด ไม่เท่ากัน แพทย์ หรือเภสัชกรจึงจะเลือกใช้ยาต่างชนิดสำหรับผู้ป่วย แต่ละคน

## ฉีดยาดีกว่าทานยา?(打針比吃藥好?)

1. ความเจ็บปวด: ปวดบริเวณที่ฉีดยา
2. การติดเชื้อ: ถุงคงหรือเข็มฉีดยาที่ม่า เชื้อ ไม่ดีอาจทำให้เกิดการติดเชื้อได้
3. ความเสี่ยง: หากฉีดยาแล้วเกิดปฏิกิริยาต่อยา หรือเป็นแพ้ยา ก็จะช่วยเหลือหรือขับพิษ ได้ยาก
4. หลักการพื้นฐานในการใช้ยา:  
มาตรฐานในการใช้ยา ได้แก่ ไม่ต้องรับประทานรับประทาน ได้แก่ ไม่จำเป็นต้องฉีดยา



## บดยาให้เป็นผง ดูดซึมไวกว่าและดีกว่าด้วย?(把藥品磨粉吃，效果快又好？)

1. ยานบางประเภทไม่สามารถบดหรือทำให้ละเอียดได้ เช่น ยาอม ยาที่ออกฤทธิ์นาน ยาออกฤทธิ์ต่อเนื่อง ยาน้ำเม็ดเคลื่อนเบ็นตัน
2. เมื่อบดยาเป็นผงแล้วจะมีความคงที่ของฤทธิ์ยาต่ำ และยังไม่สามารถบรรจุให้เท่ากันได้ ทำให้ไม่สามารถควบคุมทั้งการออกฤทธิ์และการรักษา

## ไม่ควรรับประทานยานอนหลับและยาระงับประสาทเพราเป็นยาที่มดี?(鎮靜、安眠藥不好，不應吃？)

1. ยาระงับประสาทที่ใช้มากในปัจจุบันมีความปลอดภัยสูง
2. สามารถช่วยให้คลายความกังวลผ่อนคลายกล้ามเนื้อ และช่วยให้นอนหลับง่ายเป็นต้น
3. สามารถทานยานอนหลับในเวลาจำเป็น เป็นระยะเวลาสั้น และในปริมาณที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้ป่วยลดความกังวลและนอนหลับง่าย

## การทานมอร์ฟีนจะทำให้ติด จึงให้ทนเจ็บดีกว่า?(嗎啡會成癮，寧可忍痛，不應讓自己服用？)

1. มอร์ฟีนเป็นยาแก้ปวดที่แรงที่สุด พนบอยในการแก้ปวดหลังการผ่าตัดและการรักษาโรคมะเร็งเป็นต้น
2. การใช้ทางการแพทย์จะไม่มีปัญหารือถึงการเสพติด แต่การช่วยให้ผู้ป่วยโรคมะเร็งระยะสุดท้ายให้ไม่รู้สึกทุกข์ทรมานเป็นสิทธิของคน



## ยาทางเคมีมีผลข้างเคียงมากกว่ายาทางธรรมชาติ?(藥品合成的比天然的副作用大?)

1. เว้นแต่ว่าจะมีสารอื่น เจือปนมิใช่นั้นๆ ก็ของยาจะเกี่ยวข้องกับส่วนประกอบของยาเท่านั้น ไม่ขึ้นอยู่กับว่าจะเป็นยาทางเคมีหรือยาทางธรรมชาติ
2. ร่างกายของเราระไม่มีปฏิกิริยาตอบสนองต่อยาที่มีส่วนประกอบทางเคมีเหมือนกัน แต่มีที่มาต่างกัน

## ทานยาจีนและยาแผนปัจจุบันพร้อมกันจะช่วยช่วยเสริมซึ่งกันและกัน?(中西藥併服可以有互補作用?)

1. ยังไม่มีผลการวิจัยพิสูจน์ว่าการใช้ยาคู่กันจะเกิดผลไม่ดี เช่นเพิ่มหัวใจดุทซียา ติดเชื้อหรือไม่เกิดผล
2. การทานยาแยกกันจะเป็นการป้องกันในขั้นการคุ้ดซึมยาเท่านั้น และไม่สามารถป้องกันการเกิดผลกระทบในระหว่างการรักษา การเมตาบอลิซึม และการขับถ่าย

## สเตียรอยเป็นยาอายุวัฒนะจากомерิกาไม่ใช่หรือ?

ฉันไม่กล้าทานหรอก!(類固醇不就是美國仙丹？我不敢吃！)

1. สเตียรอยสามารถใช้ในการรักษาโรคหลายอย่าง เช่น ความผิดปกติของต่อมไร้ท่อ โรคผิวนัง แพ้อODB และโรคทางระบบเลือด เป็นต้น ใน การรักษาโรคบางประเภท สเตียรอยเดลีอคทีดีทีสูด การใช้ในการใช้ในมีค่าวาใช้จะเหมือนการใช้ยาพิษมากกว่า



2. หากใช้สเตียร์รอยในระยะยาว อาจเกิดปฏิกิริยาที่ไม่ดี เช่น โรคทางกล้ามเนื้อ โรคกระดูกพรุน น้ำและอิเล็กโทรไลต์ในร่างกายไม่สมดุล เพิ่มหรือลดอาการติดเชื้อ เป็นต้น การรักษาโรคเหล่านี้จะต้องอาศัยการวินิจฉัยจากแพทย์

ยาแก้อักเสบที่ดีที่สุดคือยาปฏิชีวนะที่ดีที่สุด?(抗生素就是最好的消炎藥?)

1. ยาปฏิชีวนะไม่ใช่ยาแก้อักเสบ แต่เป็นยาที่ไว้ใช้ต่อสู้กับเชื้อโรคซึ่งเป็นปัจจัยของการติดเชื้อ
2. การใช้ยาแบบผิดๆ เช่น ไม่ได้ติดเชื้อเลือกใช้ยาผิด ไม่ได้ทานยาในปริมาณน้อยเกินไป เป็นต้นก็อาจทำให้เชื้อโรคเกิดการต้านทาน และอาจไม่มียาที่รักษาได้ในยามป่วย

